

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Volilno gibanje.

Z Blok, 2. septembra.

Kandidat katoliške stranke, Fran Drobnič, živi mej nami. Mi ga bolje poznamo, kakor kdorkoli, a pri nas ga bodo volili samo tisti reveži na duhu, ki so vsak čas pripravljeni, prodati za skledo nezabeljene leče svoje moštvo, svojo čast in ves kmetijski stan. Drugi volilci ne bodo glasovali ne za zmedenega dr. Kreka, še manj pa za našega Drobniča. Proti Drobniču nismo samo kmetovalci naprednega mišljenja, ampak so z nami tudi vsi pošteni možje, ki stojijo sicer na katoliški podlagi. Drobnič kratkomalo ni vreden, da bi mu izkazali zaupanje s tem, da bi ga volili v deželni zbor, četudi nosi zdaj svoje »žuljave« roke po celi Notranjski kazat. Kaj nam pomagajo Drobničevi žulji, ko pa ima mož v glavi samo slamo! Mi bomo glasovali za kmetška kandidata Arkota in Ambrožiča, ki sta izvrstna kmetovalca in pametna moža, in z nami jo bodo potegnili tudi vsi razsodni in prevdarni klerikalci, saj vedo, da Drobnič ni za nobeno rabo in vedo, da sta Arko in Ambrožič boljše katoličana, kakor vsak klerikalni kandidat.

Iz Št. Petra, 2. sept.

Klerikalci so razvili velikansko agitacijo. Neprenehoma obdelujejo kmetске volilce in jim tribojijo v ušesa, da se gre za vero. Toda sreča jim ni mila. Kmet je začel uvidevati, da ga klerikalci samo sleparijo in se brani glasovati za vinskega bratca dr. Kreka in za bloškega kravarja Drobniča. Ljudje so kar razžaljeni, da se duhovniška stranka upa, ponujati jim taka dva kandidata. O Drobniču ni, da bi se resno govorilo. Najslabši pastir je bolj sposoben za poslanca, ko ta uboga reva. Pri nas se mu smejejo celo tisti, ki ga bodo na ljubav gospodov duhovnikov volili. Teh pa ne bo veliko. Ako razvije napredna stranka dobro agitacijo, bosta

Krek in njegov Drobnič propadla, da bo veselje. Nam se čudno zdi, kako da se Krek pri nas vsiljuje za poslanca. Zakaj ne kandidira tam, kjer je doma, kjer ga poznajo, in kjer on pozna razmere in potrebe? Ali se boji, da bi pogorel? Zakaj ni smel kandidirati v ribniškem okraju, ampak se moral umakniti k nam na Notranjsko, kjer ga nič ne poznamo in kjer samo vemo, da dr. Krek ni za nobeno delo več ter pravzaprav spada v hiralnico? Ne, Krek in Drobnič nista za nas!

Iz metliške okolice, 1. sept.

Kaplan Novak ima zdaj težko službo. Ubijati mora volilcem mnenje, da je stari Pfeifer najboljši kandidat, kar jih je njegova stranka mogla za nas dobiti. Sicer smo pri nas duhovščini zelo udani, tega si pa vendar ne damo dopovedati. Če so v krškem in novomeškem okraju kmetovalci Pfeiferja odstavili, ker je bil zanje preslab, potem ta mož tudi za nas ni. Toliko smo že vredni, da nam ne silijo poslancev, ki so jih drugod zavrgli. Pfeifer je prestar za poslanca in tudi sposobnosti nima nobenih. Pri zadnjih volitvah v deželni zbor smo se dali premotiti in smo volili Schweigerja. Kaj je ta za nas dosel? Še manj, kot nič. V deželnem zboru so se iz njega norca delali, kakor so se norca delali iz Pfeiferja. Pfeifer in Schweiger sta bila v deželnem zboru samo dve smešni prikazni. Ali naj zdaj namesto smešnega Schweigerja volimo ravno tako smešnega Pfeiferja? Vse, kar smo dobili, vse so nam dali liberalci, ki so v deželnem zboru imeli večino, ki so pri podpori za vinograde pokazali, da imajo srce za kmeta. Če bi bili mi imeli dobrega poslanca v deželnem zboru, bi bili še več in še marsikaj drugega dosegli. Zato pa varujmo 12. t. m. svojo korist in glasujmo vsi za velezaslužnega g. Šetino iz Črnomlja.

Iz litijskega okraja, 2. sept.

To je pa že preveč, kako se upa klerikalna stranka z volilci pometati. Nobena človeka niso nič vprašali, ampak kar ukazali so, da moramo voliti dr. Žitnika, Košaka in dr. Schweitzerja. Košaka bomo vsi volili. To je mož, ki je vreden zupanja. Predrzo pa je, da nam usiljujejo tistega žlindrovega pomočnika, dr. Schweitzerja. Ta mož še pojma nima o razmerah v našem okraju, in ni še nikdar nič storil, kar bi mu sploh dalo pravico kandidirati. Kdor hoče kandidirati, mora biti vendar mož, ki je že pokazal, kaj da zna. Dr. Schweitzer je pa doslej samo to pokazal, da zna tako plesati, kakor mu žvižga dr. Žlindra, in da zna zagovarjati tisto sleparijo, ki jo je z žlindro uprizoril dr. Šusteršič. Tak mož ni za nas. Somišljeniki, delujmo, da ta dr. Schweitzer ne bo izvoljen. Ako se resno zavzememo za naša kandidata, dosežemo lahko velik uspeh, kajti ljudstvo je klerikalnih sleparstev do grla sito.

V Ljubljani, 4. septembra.

Brezbrzičnost naše vlade.

Italijani postajajo predrzni. Udarci, katerega so dobili v bitki pri Visu, so preboleli, rane so se jim zacelile in zato so začeli sedaj iznova izzivati. To je za vrednost zveze med našo državo in Italijo značilno. Odkar so se začeli Italijani očitno potezati za Albanijo in odkar vidijo, da jim ne stavi Avstrijsko Ogrska nobenih ovir, se kaže teženje Italije po prevladi v Adriji že kar očitno. Italijansko vojno ladijevje je imelo svoje manevre v Adrijskem morju, da, upalo se je celo prav v avstrijsko vodovje. Admiral Palumbo je prišel celo prav pred Vis ter je ondi na demonstrativen način proslavljal v bitki pri Visu padle Italijane. Admiralu je sicer na zahtevo italijanskega zunanjega ministra italijanski mornarični minister izrekel ukor, a naša vlada ni proti nastopu Italijanov prav nič protestirala. Avstrijska vlada mora biti menda res slepa, da ne vidi

dalekosežnosti italijanskih demonstracij na albanskem in avstrijskem obrežju, da ne ve za divjo gonjo italijanskega časopisja proti Avstriji. V Zadru in Spletu se naravnost demonstruje za Italijo in proti Avstriji. V Dalmaciji postajajo Italijani vedno predrznejši, irredentovci nastopajo nesramno, mažejo avstrijske orle, izražajo svoje soglašanje z banditi, ki so naskočili v Rimu hrvatski kolegij ter slavé vse narodne praznike, ki se praznujejo v Italiji. Vedejo se torej že kakor italijanski državljani! Naša vlada pa mirno gleda vse to in celo ne podpira lojalnega življa Hrvatov.

Preganjanje Srbov.

Dunajski »Information« poročajo iz Belegagrada, da se preganjanje Srbov v Stari Srbiji nadaljuje, dasi razširja Porta vesti, da vlada v dotičnih vilajetih popoln mir. Spricho grozodejstev, ki se sporočajo vsak dan iz Stare Srbije, je javno mnenje v Srbiji jako razburjeno ter zahteva energično akcijo na korist nesrečnih bratov. Dejstvo, da se del avstrijskega in ogrskega časopisja v teh težkih dneh poteza za Porto in hoče vse dogodke utajiti ali pa zavaliti vso krivdo na Srbe, ki baje hujskajo, gotovo ne bo izboljšalo razmerja med Srbijo in našo državo. Nasilstva se dogajajo v Kosovem vilajetu pred očmi tujih zastopnikov držav in vesti, ki dohajajo v liste, so nepopolne in zavite. Vloga noja, katero igrajo zastopniki vlad, je prav nepristojna in nevarna.

Princ Čun v Berlinu.

V ponedeljek zvečer se je odpeljal kitajski princ Čun iz Bazla v Potsdam, odkoder se pripelje danes ali jutri v Berlin. Nemški cesar je sporočil Čunu, da ga sprejme samega v družbi jednega tolmača, tako da bo ponižanje Kitajske lažje. Ta koncesija pa se je Kitajski morala dati, kajti sicer bi princ Čun sploh ne bil prišel v Berlin. Radi ceremonijela pri avdijenci so se vršila te dni obširna pogajanja ter so obravnavali kitajski in drugi, zlasti nemški diplomatje radi ceremonij ognje-

LISTEK.

Radi kokoši.

Češki spisal Jaroslav Vrchlický.
(Dalje.)

»Toda prosim vas, kaj je ž njimi? je pristavil ravnatelj Tauš. »Desetkrat jih izpodimo, a vedno se zopet vrnejo; boljše je, da jih človek prežre. Tu so in so. Kaj potem?«

»Prav govorite, gospod ravnatelj«, je dejala kneginja, zibajoča se na otomani ter srkajoča čaj, kakor to delajo sladkosnedeži, »popolnoma prav govorite, da, lahko vam rečem, da čutim za te velike reveže gorko simpatijo, celo odločila sem se, biti ciganskemu otroku botra...«

»Gospod nadoskrbnik Taube«, je naznanil sluga v obšiti livreji.

Nadoskrbnik je vstopil, globoko priklanjaje se. Nihče se ni ozrl nanj, postal je ponižno pri vratih, kneginja pa je nadaljevala:

»Ciganskemu detetu, ki se je rodilo včeraj v hrastovem gozdu, hočem biti botra...«

»Plemenito delo to, vaša svitlost«, je rekel ginjeno župnik.

»Bo tu vsaj kaj zabave«, je pripomnil ironično nadgozdar.

Knez je bobnal flegmatično po oknu.

Nadoskrbnik pa je stal kakor okamenel.

»O naš nadoskrbnik«, se je oglasila kneginja.

»Svitlost«, je začel jecati nadoskrbnik.

»Le sedite — ali že veste, da bomo imeli jutri slavnost — ciganski krst; go spod župnik bo krstil, jaz bom botrovala. Niti ne veste, kako se tega veselim.«

»Res, nenavadna misel to, svitlost, toda če blagovolite...«

»Gospod nadoskrbnik ciganom ni naklonjen«, je pripomnil zbadljivo župnik Rostlapil.

»Jaz se strinjam z gospodom nadoskrbnikom«, je dejal nadgozdar, »midva gledava to treznejše.«

»Nič ne de, svitlost, nič ne de«, je rekel ravnatelj, »če so tudi mnenja različna...«

»Pomirimo njih različnost s partijo taroka?« je prekinila kneginja, smehljajoča se govoru, »kaj ne?«

»Gotovo, bravo, svitlost«, se je vzradoval nadgozdar, »cigani so tudi ljudje...«

»Toda taroka ne igrajo«, je dejal knez ironično pri oknu.

Začeli so igrati.

»In kako se zove srečni oče?« je vprašal čez nekaj časa ravnatelj.

»Imenujejo ga Miša«, je odgovoril župnik, »otrok bo dobil vsekakor ime nje svitlosti, Marija Evgenija...«

Drugi pogovori so se izgubljali v šumu igre.

»Kaj pa dela moje kumče«, je vprašala kneginja pod balkonom stoječega temnolasega moža, kateri je mečkal čepico v rokah ter gledal z izrazom nenavadne spoštljivosti gori k njej.

»Hvala, svitlost, dobro se ji godi, in kako bi se ji ne, po taki sreči...« je odgovoril Miša.

Kneginja je stala na balkonu; naslonila se je na ograjo, na heraldične leve svojega grba ter je pušila cigareto. Bilo je približno pet dni po krstu. Vršil se je slavnostno, nihče v vasi se ni spomnil še kaj takega. Cigansko dete je dobilo res ime Marija Evgenija, vsa ciganska družba je bila bogato obdarjena, in mala krščenka je dobila baje trideset cekinov kot botrin dar.

Biti moramo pravični. Miša se ni nadalje usiljeval gospodi; slučajno ga je opazila kneginja pri fizičlovu ograji fazanovega vrta ter ga je sama poklicala. Stal je spodaj kakor poparjen. Bil je v resnici lep človek, krepkega telesa, ravne rasti in črne brade.

Kneginja je pihala višnjeve oblačke cigarete v zrak ter je gledala z dopada-

jenjem zdaj Mišo, zdaj rumeneče drevesno vrhove sosedne divje ograje.

»Otročnica se tudi dobro počuti, Miša?«

»Da, popolnoma dobro«, je odgovoril vprašanec mirno.

»Ali ima vsega, kar potrebuje?«

»Vse, svitlost.«

»Nečesa pa vendar nima, Miša.«

»Ne vem, svitlost.«

»Kokoši z rezanci«, se je smejala kneginja.

»Ne, te pa nima; kje naj bi jo revica neki vzela?«

»No, vzemi si jo sam! Glej, tam ob graji koplje ravno ena v pepelu; lepo debela je; ujemi jo ter skuhaj svoji ženi kokoš z rezanci.«

Miša se je obotavljal.

No, kaj stojiš?« se je smejala kneginja. »Saj ti vendar smem dati kokoš! Kako si nespameten! No, ujemi jo vendar in teci!«

S prečudno okretnostjo se je obrnil Miša k ograji, obraščeni s fizičlovom, in predno je bilo možno naštetih pet, je izginila kokoš v njegovem nedriju. Kneginja se je glasno smejala.

»Dobro znaš, Miša«, je vpila za njim ter vrgla v stran ostanek cigarete.

Miša je ni več čul, nego urno zbežal.

(Dalje prih.)

vitejšje in strastnejše kakor si je možno misliti. No, sedaj je določeno tudi število poklonov, določena je stran sedežev in dognan obseg nagovora, s katerim prosi Kitajska odpuščanja radi Kettelerjevega umora, in sprejem pri cesarju se bo vršil brez nadaljnjih diplomatskih razburjanj. Cesar in princ pa se o glavni stvari pomenita sama, tako da ponižanja Kitajske ne bo videl nihče. Sicer pa kitajska vojna še ni docela končana. Kitajska vlada še ni izdala vseh zahtevanih mirovnih razglasov, način dovoza orožja še ni dognan, boksarji se še klatijo po deželi in v Mandžuriji se vrše med Rusi in Kitajci še pravi boji.

Vojna v Južni Afriki.

Anglija išče vojakov z — inserati! V Durbanu izhaja list »Natal Mercury«, ki prinaša anonse, s katerimi se iščejo kolesarji za vojno, jezdeci, strelci itd. ter se obljublja kot plačilo nova uniforma, orožje in 3—4 gld. na dan! Pač mora iti slabo Angliji, ako išče vojakov že na tak način! Ali čudno ni, saj je 70.000 vojakov nerabnih ter se morajo vrniti domov. Angleška vlada namerava baje poslati na bojišče vojake iz Indije in iz Kitaja. Oddelka Burov, katere vodita Herzog in Lattegau, sta v Oranju. Med Middelburgom in Komatipoortom so Buri porušili železniško progo in so razstrelili vlak. V Kaplandiji so Buri iz okraja Barkly-East odšli skozi prelaz Barkly v Calo, kjer so jih sprejeli domačini. Johannesburgu primanjkuje živil, ker leže Buri okoli in okoli mesta. Angleži hočejo baje sedaj vse burske rodbine deportirati na obali morja, kjer se osnujejo taborišča ujetnikov. Koncem julija je bilo v koncentracijskih taboriščih v Transvaalu vsega skupaj 62.479 ujetih Burov, med temi je bilo baje 10.000 mož, nad 23.000 žensk in nad 28.000 otrok v starosti od 1—12 let. Potemtakem štejejo Angleži dečke, ki so stari več kot 12 let, že k možem! Do konca julija je umrlo v teh taboriščih Transvaala 1067 oseb, med temi 860 otrok.

Dopisi.

Iz Novega mesta, 2. septembra.

Prvi kristjani so bili komunisti v uživanju. Kar so imeli, bilo je skupno in se je porabilo za skupnost. Kristusov nauk našel je mej rimskimi in drugimi proletarci prve vernike, ker je proletarjem tudi gospodarsko prijal. Prvi duhovniki so živeli od milodarov. Morali so skromno živeti. Hudo je bil kaznovan, ako je od darov, ki so bili za vernike namenjeni, kaj zase vzel. Stregel je pri obedih vernikom, hodil je skromno oblečen, stanoval je kakor najrevnejši proletar. Prve krščanske občine so krasne prikazni človekoljubja. Njih duhovnik — usmiljeni brat tedanjega časa. S tem nastopanjem si je katoliški duhovnik pridobil srca mase. — To lepo življenje pa je trajalo le par stoletij. Katoliški duhovnik je uvidel, da z revno maso ne pride daleč, da je treba gospodarjem te mase, vladajočim ljudem priti blizu, ker le kar ti hočejo, mora masa storiti. V tretjem in v četrtem stoletju sedijo katoliški duhovniki že v vladah. Prejšnji komunizem je izginil, in prelati so se začeli odevati z dragocenimi oblačili, na katerih se je kar bliščalo zlato. V istem stoletju že jadikuje nemški kralj Chilperich († 584): Ecce pauper remansit fiscus noster, ecce divitiae nostrae ad ecclesias sunt translatae. (Glej naše kašte so prazne, cerkvene so se pa napolnile).

O naši kranjski deželi se večkrat piše, da je uboga, da je pasivna dežela. Mogoče. Ali dominusvobiscum je v njej bogat. Koliko ima isti le v Ljubljani hiš! Zdaj se je vrgel na dolenska mesta. V Metliki ima Savinšekovo veleposestvo, grajščinsko poslopje in pristava istega sta v mestu; v Novem mestu Krajčovo hišo in tiskarno, katero je nobel plačal in zdaj je kupil zraven Krajčeve stoječo hišo gđ. Polakove za 12.000 gld. Je majhna hišica; nobel so jo plačali. V njej bo ta dominusvobiscum imel jedenkrat kako trgovino. Vpraša se: odkod toliko denarja za nakup vsega tega? G. Krajec in gđ. Polakova nista nič podarila. — Denarja imajo duhovenski skladi ko toče. Testamenti dajo veliko izmež v omiki, v teženju po boljših življenjskih razmerah zastalega ljudstva. Vlani je bilo pri naši

okrožni sodnji več pravd zaradi razdiranja testamentov v dobro duhovnikov ali njih fondov napravljenih. Bilo je tudi takih pravd, v katerih so se po dedičih, navadno do kosti revnih ljudih, obližali, hranilne knjižice, pri župnikih, kapelanih iskale, kojih posestniki so se pa izgovarjali s tem, da so jih dobili podarjene! Paragrafe daritve so ti ljudje natanko preštudirali. A to vse ne more toliko denarja dati! Ako naši duhovniki iz tujine, na primer iz Francoskega od tam preganjanih menihov denar v svoje posojilnice in sklade ne dobivajo, potem je le mogoče, da ali s posojilničnimi vlogami hiše in veleposestva nakupujejo, kar bi bilo naravnost grozno, ali pa to našo kmetško paro dero, kakor noben konjederec in njegovo neumno pobožnost in upanje na boljše življenje onstran groba izrabljajo na najnesramnejši način. Ali je kaj žalostnejšega na svetu videti, kakor to, da kako ljudstvo samo svojim najhujšim sovražnikom sredstva podaja, da ga lože držijo nase priklenjeno? Pogled na slovensko naše ljudstvo je tak! Bože, kaj je to ljudstvo že pečenk dalo na farovski ražen! Kako tolsto je redilo svoje duhovenstvo! Kaj ima dobička od tega? Drugi narodi redijo danes dobro delavce, ki mu vsaki dan kak nov način pridobivanja stvarjajo, ki množe narodovo produktivnost, katera postavlja masi ljudstva meso na mizo, ovseni kruh pa ž nje. — Za vero gre boj, pravijo! Je še nekaj slovenskih tepcev, ki to verjamejo in verjamejo, da je to najlepše prakticiranje Kristusovega nauka.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. septembra.

— **Osebnosti.** Nadvojvoda Fran Ferdinand je prišel včeraj v Cerknico in bil tam slovesno sprejet. Nadvojvoda je ogovoril cerkniškega župana g. Pogačnika in dekana. — Deželni predsednik g. baron Hein je za osepnicami obolel.

— **Vzor-katolik — v praksi.** Iz Lesec poročajo, da se je minoli teden nekega dne pred odhodom ljubljanskega vlaka dr. Šusteršič oblastno izprehajal po ondnotnem kolodvoru. Ko je zvonilo »angeljsko češenje«, se Šusteršiču, prijatelju ljubljanskega škofa, voditelju kranjske katoliške duhovščine, predsedniku II. katol. shoda itd. itd., ni zljubilo sneti klobuka z glave. Oj ti ožlindrano katoličanstvo dr. Ivana Šusteršiča! Včasih se le zgodi, da pride pri teh katoličanih prava njihova natura za trenotek na dan in tedaj se vidi, da noben človek vere tako ne prezira, kakor ti katoličani.

— **Osramočen duhovnik.** V neko gostilno v obližju Novega mesta je prišel mlad duhovnik, čeden fant, a nadležen, kar se da. Pil je hitro in tudi natakario silil in silil, naj bi pila. Izpraznil je dva litra vina, potem pa začel natakario delati vsakovrstne nenravne ponudbe. Natakario je temu duhovniku tako krepko pojasnila stališče, da je mož ves osramočen prebledel, plačal in izginil. In tak človek uči moralno in rešuje vero!

— **Pravičnost nad vse!** Klanfarjev Tone v Št. Vidu, ta steber katoličanstva v ljubljanski okolici, je uzor pravičnega moža. Bogu daje, kar je božjega in cesarju kar je cesarjevega, samo užitniškega mu uradu je že pozabil dati, kar mu je šlo na užitni. Ali sicer je utelesena pravičnost in modrost. Neki domači gostilničar se že dolgo trudi, da dobi dovoljenje za žganjetoč, toda Klanfarjev Tone je kot župan znal to vselej preprečiti, dobro vedoč, da je žganje strup in da tega strupa že oče župan sam dovolj izstoči. Dotični domači gostilničar torej ni postal konkurent Klanfarjevega Toneta. Pač pa je sedaj dobil dovoljenje za žganjetoč neki tujec, ki bo točil to pijačo v baraki pri škofovih zavodih. Domačini se radi tega hudujejo, ali po našem mnenju delajo Klanfarjevemu Tonetu veliko krivico. Ako se je Klanfarjev Tone zavzel za to, da je ta tujec dobil dovoljenje za žganjetoč, storil je to iz najboljših namenov. Pred vsem je uvaževal, da bo, kar delavci pri škofovih zavodih zaslužijo, hitro prišlo mej ljudi. Če delavci svoj zaslužek zapijejo, bodo imeli od tega različni ljudje dobiček. Poleg tega je pa s tem zagotovljeno,

da se v Št. Vidu ne bo točilo različno žganje, ampak da ostanejo Št. Vidci zvesti tistemu žganju, katerega so vajeni, namreč žganju Klanfarjevega Toneta, ki bo brez dvoma zalagal barako s to pijačo. In to je tudi velike važnosti, kajti Št. Vidci so silno trdni v veri in je brez dvoma k temu veliko pripomoglo znamenito žganje očeta župana. Čemu torej to zabavljanje na Klanfarjevega Toneta? Še hvaležni bi mu morali Št. Vidci biti, da tako spretno skrbi zanje in zase celo pri žganju.

— **Petindvajset let** je preminulo danes, odkar je vstopil v pisarno banke »Slavije« sedanji nje pisarniški načelnik, gospod Jakob Avšič. Tem povodom priredil se je sinoči slavljenju na čast večer, na katerem je ravnatelj »Slavije«, župan Hribar, v iskrenih besedah pozdravil jubilara ter mu v svojem imenu v priznanje njegovega dolgoletnega, marljivega in vestnega delovanja izročil dragocen prstan. Ravnateljev namestnik, g. Ivan Pribil, nazdravil je slavljenca v imenu uradništva, povdarjajoč njegovo ljubeznivo kolegijalnost in mu imenom uradništva poklonil zlato naprsno iglo. Med animiranim večerom, ob katerem stanipala slavljenca naš slovenski Odisej, g. Vatroslav Holz in g. dr. Muhovski, je preminil večer, ki bo gotovo dolgo ostal v najlepšem spominu slavljenca, in ki je dokazal, kako priznanje in spoštovanje vživa pri svojem šefu in pri kolegih.

— **Razmere v blaznici na Studencu** še vedno ne dajo miru »Slovincu« in njegovi sodrgi. Mesto, da bi lepo molčal in s silo ne vlek na dan spomina na bitko pri Kanah, kjer je z vsemi svojimi prizadetimi protektovanci tako korenito pogorel in se blamiral pred vsakim mislečim človekom; provocira v jedno mer, zavija in laže in se zaletava v one zavedne zdravnike, kateri ne marajo za vrhovno svoje vodstvo pripoznati póljskih vseukov in vsemogočnih gospodov v talarjih. Ni se še pozabil famozni majnikov spreved bolnic z roženkranci in romanjem, ne še tožarjenje »premalo pobožnih« redovnic pri graškem vizitatorju, že navaja »Slovenec« novih podatkov o razliki med klerikalnim in liberalnim zdravniškim poslovanjem v blaznici. »Liberalizem gre že po malem v cvetje« — piše »Slovenec« — dokler ni bilo te učene liberalne glave, ni bilo slišati pritožb glede vedenja strežajev — sedaj pa se čutijo ti ljudje liberalne, proste. Pojdite vprašat sedaj ljudi v Slape, kako so kaj zadovoljni z vašimi podrejenimi organi in z nekaterimi bolniki, katere puščate, da se prosto gibljejo itd. Ta učena glava, kakor ironizuje »Slovenec«, je seveda ordinarij g. dr. Robida, toliko v pojasnilo vsem onim, kateri povoljno ne poznajo lokalnih razmer. Torej, ta mož je odgovoren za vedenje strežajev, NB. stoječih ne v deželni službi, ampak v oni sester redovnic — in sicer ne le v zavodu samem, ampak tudi zunaj zidov! Najnovejša dolžnost, izvestno jo postavi prihodnji klerikalni deželni zbor kot prvi paragraf v zdravniške instrukcije. Pa recimo, da se je to že zgodilo — kaj so »Slovincu« zavodni strežaji na poti? Ako je kdo izmed njih kaj zakrivil — (kar je končno mogoče, če tudi ni došla doslej nikaka pritožba na kompetentno mesto) — dobro, saj so oblastva tukaj, in dotičnik ne odide kazni, če jo je zaslužil. Ako se pa ta ali oni strežaj kreta v onih mejah, ki so dovoljene vsakemu državljanu, in se zaveda tega, da je »tudi-človek«, tedaj mu gotovo tega nikdo ne zameri, izvzemši onih, katerim ni nikak poklon dovolj globok, noben pozdrav dovolj ponižen, in kateri mislijo, da imajo samo zato roke ob zalitih svojih telesih, da jih ližejo škrbastih tercijskih slinastih jeziki in izsušena njihova ustna. Pa ne samo strežaji — tudi bolniki se vedó tako, da jih kara ta, še komaj pred malo dnevi samega človekoljubja topeči se »Slovenec«. Sicer nikdo ne ve, da bi bil kak bolnik kaj učinil, kar bi dalo povod vzeti mu tisto bore malo odmerjeno delce prostosti, zraku in svetlobe, (katera gre menda uživati jedino le »Slovenčevemu« model-bolniku Vičiču) — a to samo zadostuje, da se mu je vzame, ker ni njegov zdravnik pristaš jedino izveličevalne klerikalne stranke. In tako je tudi mogoče, da gre sedaj seme,

katere je sejal, v klerikalnim krogom nepovoljni klas — »Slovenec« je to ad oculos demonstriral. Kaka grozna razlika pač med nekdanjim uzornim zdravniškim poslovanjem »na katoliški podlagi« — in sedanjim, ko propadajo vse tedanje blaginje! Prav resno svarimo »Slovenca«, ki ima več kot dovolj uzroka, čez nje pogrniti plašč krščanskega usmiljenja, naj ne tira stvari do skrajnega — ne zadel bi s tem gotovo ne onega, na katerega meri, ampak puščica priletela bi nazaj, in ranila strelca, iz čegar rane bi se utegnile pocediti toliko gnoja, kakor ga morda sam »Slovenec« ne pričakuje. Razmere v blaznici so se res v marsičem spremenile in treba je dokaj zlobe in nizkotnosti, mnogo propalosti in infamije za tako herostratsko pisarjenje »Slovenčevu«. Iz nekdanjega vse drugo, kot uzornega moškega oddelka, napravila je ona anatomizirana liberalna psihijatrija oddelek, ki se vsaj po nekaterih traktih lahko kosa s prvimi v celi Avstriji. Ondi te pozdravljajo jasni obrazi bolnikov, — omrežje je palo in gorko solnce lije nebeško svojo luč v prav iste prostore, kakor nekdanj, a prenarejene in svetleče se v udobnem domačem enterijeru. Po stenah visé podoče, ob oknih usipljejo se zavese, po dvoranih se glasi zvonka pesem bolnikov, v katero se mešajo ubrani glasovi klavirja. Ob igralnih mizicah zabavajo se gojenci z raznimi igrami, ob bralni mizi pa jim je 14 časopisov na razpolago, med njimi tudi »Slovenec« in »Slov. List« — pač, ker svobodno misleči ljudje ne usiljujejo nikomur svojega mnenja in spoštujejo tuje — torej čujte, vsa ta hudo delstva — da ne navajamo drugih — izvršila je liberalna psihijatrija — in to je bilo vendar treba dokazati, da se spozna pravega zločinca! Kot takega pa ga je odkrila seveda že davno farovška gospoda, ki si, kakor povsod, svoj vrhovno nadzorstvo tudi nad deželnimi zavodi; ki je imela impertinenco izjaviti se, da mora — »inšpicirati« oddelke, in je de facto imela predrznost prebrskavati časopise in izražati nepoklicano svojo kritiko o njih pred strežništvom, med katerim baje izginja tudi verski čut, menda, ker ni pri devičarskih družbah, in se ne da tikati od vsakega domišljavega kaplana. Te dni pa je prisopihal celo oče Kolar v svoji sveti jezi k redovnemu predstojništvu, in svitla solza mu je, kakor običajno, blestela v dobrotljivem očesu. Razjaril se je radi strežništva: »Tako ne gre več dalje, pritožil se bode na deželni odbor!« Gospod vodja mu je sicer že jedenkrat sporočiti dal, da naj pride, kadar se ga kliče, in če pa naj se ne vtiče v zavodne razmere. A to teh mogotcev ne moti, oni so nad vodstvom, absolutni povsod, vsemogočni vsikdar! Drugod bi se takim ljudem pokazala s primernimi pokloni vrata jedenkrat za vselej, kajti reševati vero po blaznicah, zanašati vanje agitacijo, rušiti disciplino in intrigirati, kjerkoli mogoče, to je pač že najsakrajnejše, kar se da doživeti v sedanjih časih. A vsaka sila do vremena! in nam je tudi prav, če hoče »Slovenec« obračati splošno pozornost občinstva na blaznico. Sodba izvestno izpade tako, kakor si je on prav gotovo ne želi — in kadar pride ta dan, tedaj bo postavljen tja, kamor ga mora postaviti vsaka pravična sodba, z vsemi njegovimi somišljeniki vred, tja na zasluženi sramotni — pranger! —

— **Slov. akad. fer. društvo „Sava“.** Skupni glavni občni zbor moral se je zopet preložiti in se ne bo vršil 12. t. m., temveč v soboto, 14. septembra. Dnevni red smo že objavili.

— **Slovenska mestna šola v Gorici.** »Soča« prijavlja velezanimiv članek, ki nam zopet kaže, kako korenito jo je zavozila goriška klerikalna stranka pod vodstvom dr. Gregorčiča v jednom najvažnejših narodnih vprašanj, v zavedi slovenske mestne šole v Gorici. Tisti dr. Gregorčič, ki je stal na čelu boja za to šolo, se je boju odpovedal in podi sedaj slovensko dečo iz »Šolskega doma« v nekdanj Katinelli-jevo vojašnico, ker »Šolski dom« po Gregorčičevi krivdi ne more več vzdrževati vseh razredov. Rodoljubi so že pred meseci opozarjali, naj se »Šolski dom« ne zlorablja v klerikalne strankarske namene a Gregorčič je dokazoval, da to »Š. d.« ni na škodo. Sedaj vidimo, kako je bilo

to na škodo »Š. d. l.« Kdaj bo konec temu početju goriških klerikalcev?

— **Sedež zadružnega instruktora** za Štajersko, Koroško, Kranjsko, Tirolsko in Predarlško se je iz Inomosta premestil v Gradec.

— **Kropa po požaru.** Piše se nam iz Kroepe: Pretečeni teden se je razdelila med tukajšnje pogorelece deželna podpora 4000 kron in državna podpora 6000 kron. Pogorelci zidajo prav pridno. Tri hiše se vsled zaprek prično še le v kratkem zidati, ena se pa sploh ne bo več zidala. Posestnik iz Ljubnega jo je prodal tukajšnjemu posestniku županu in ta zopet dalje.

— **Nesreče.** 56letni posestnik Iv. Resman, p. d. Starule, iz Begunj je na planini, kjer je kosil, padel v 200 m globoko brezno in se ubil. Ponesrečenec je bratranec ljubljanskega škofa. — 81letni Mihael Prosen iz Vrbice pri Il. Bistrici je padel z voza in se tako pobil, da je pol ure pozneje umrl. — Josip Dežman iz Mošen je v Brežah na Koroškem utonil.

— **Utopljenko** so našli te dni v Savi pri Tomačevem. Izkazalo se je, da je ta utopljenka identična z ono Marijano Bončo iz Spodnjih Pirnič, ki je pred nekaj dnevi izginila z doma.

— **Porotne obravnave.** Včeraj stal je pred porotniki 50 let stari tukajšnji črevljarski Bogomir Boskowitz, rojen v Gunzenbergu na Koroškem, obtožen poskušane umora svoje žene Marije Boskowitz. Obtoženec živel je 22 let skupaj s svojo ženo, katera mu je povila dva otroka, od katerih je eden star sedaj 16 let, drugi pa 7 let. Izvrševal je črevljarski obrt, pri čemer mu je pomagala žena, ki je izvežbana v »štepanju«. Po lastni izjavi pa je izgubil veselje do obrta, ker je opazil, da mu je žena nezvesta; poskušal se je v urarstvu, mehaniki itd., naposled pa je postal pisarniški sluga pri kranjski stavbeni družbi. Dohodki njegovi so se vsled tega znatno skrčili. Vse te okolnosti so uplivalo na to, da je zakonsko življenje pri Boskovičevih postalo neznosno, da je prišlo večkrat do pretepa, in ko je lansko leto Boskowitz opazil, da je žena v drugem stanju, prepovedal ji je, da ne sme več pri njem stanovati, češ, da on ni oče otroku, katerega pričakuje. Marija Boskowitz preselila se je vsled tega s svojima otrokoma v neko hišo ob Tržaški cesti, kjer se je za silo preživela s štepanjem, on pa je ostal v baraki ob Erjavčevi cesti, katero mu je stavbena družba prepustila za stanovanje. Dne 2. maja lanskega leta povila je Marija Boskowitz deklico. Sledile so potem tožbe zaradi zakonske nezvestobe, ki pa so ostale brezuspešne. Sovraštvo med zakonskima je postajalo vedno večje in Bogomir Boskowitz sklenil je končno ustreliti svojo ženo. V to svrhu kupil si je dne 9. junija letos pri puškarju Ševčiku revolver s šestimi patronami. Da bi izvršil svoj namen, povabil je 19. junija svojo ženo v gostilno »k zlatemu sodčku« na Žabjeku, a žena se vabilu ni hotela odzvati. Dne 22. junija pa je poslal ženo svojega prijatelja, črevljarskega Smerkolja, k svoji ženi z vabilom, naj bi se z njim sešla pri Smerkoljevih, da ji bode izročil dekret mestnega magistrata, s katerim je bilo njegovi hčerki zagotovljeno brezplačno zdravljenje v Gradcu, in pa nekoliko denarja za pot. Marija Boskowitz je res prišla k Smerkoljevim, potem pa so šli vsi skupaj v Černetovo gostilno v Gradišcu, kjer je obtoženec za svojo ženo plačal večerjo in pijačo ter bil izredno dobre volje. Ob najstih zapustila je cela družba gostilno, Boskowitz je povabil svojo ženo, naj gre z njim v stanovanje, Smerkoljeva pa sta odšla domov. V podaljšanih Hilšerjevih ulicah pa je Boskowitz potegnil revolver iz žepa ter iz daljave dveh korakov ustrelil dvakrat na svojo ženo, ki se je zgrudila na cesti, on pa je zbežal proti Tivolškemu gozdu. Ženo prepeljali so nezvestno z rešilnim vozom v deželno bolnico. Jedna krogla zadela jo je v trebuh ter je zdravniki niso mogli odstraniti. Vendar je žena ozdravela. Boskowitz je po storjenem činu — kakor že omenjeno — zbežal v Tivolski gozd, kjer se je dva dni potikal, potem pa se je sam ogradil orožnikom v Šiški. Zasiščane priče, med njimi tudi žena obtoženčeva, izpovedale so v smislu obtožbe, in Boskowitz je danje v celem obsegu priznal. Izvedenca Ševčik in Kaiser sta izjavila, da se s takim revolverjem,

kakor ga je imel Boskowitz, lahko ustrelil človeka tudi na 20 do 30 korakov. Porotniki (načelnik g. I. Schrey) so vprašanje glede krivde soglasno potrdili in sodišče je Boskowitza obsodilo na pet let težke ječe, poostrene z enim postom mesečno; ob enem pa je prisodilo obtoženčevi ženi 200 kron za bolečine. — Pri drugi obravnavi bil je 35 let stari tovarniški delavec Franc Bukovič iz Vevč obtožen hudodelstva uboja. V ponedeljek, 29. julija, je prišel Bukovič ob šestih zvečer pijan na delo. Ko ga je paznik Remc zaradi tega okregal, ker je Bukoviču bilo odkazano delo pri stroju, razjezil se je obtoženec tako, da je zagrabil lesen valjar ter udaril z njim Remca po glavi. Remc zgrudil se je na tla, Bukovič pa ga je z istim orodjem še dvakrat udaril po glavi. Z besedami »Zdaj pa imaš!« zbežal je potem Bukovič iz tovarne. Remc je čez nekoliko minut umrl. Po izreku izvedencev je bila poskodb, katero je Bukovič prizadejal Remcu, absolutno smrtna. Bukovič bil je soglasno krivim spoznan ter obsojen na štiri leta težke ječe, poostrene z enim postom mesečno in trdim ležiščem v temni celici dne 29. julija vsakega kazenskega leta.

— **Poneverjenje.** Polir pri Töniesovi opekarni v Kosezah, Fran Martinussi, je v soboto delavcu Jos. Stibilu iz videmske okolice pomotoma 160 K preveč izplačal. Stibil pa preveč prejetega denarja ni vrnil, ampak je z njim še tisti dan pobegnil.

— **Natakarja sunil z noge** je komisijonar I. N. v gostilni »pri Lahu«, ker je on zahteval, da plača kar je zapil. Natakar je vsled sunka padel in se na nogi poškodoval.

— **Kanarčka in cajzelca** je ukradel Pavli Milavčevi v Cerkvinih ulicah neki delavec.

— **Izgubljene reči.** Na poti od Marijnega trga do Poljanske ceste je izgubila neka šivilja srebrno žensko uro s kratko verižico. — Zlato žensko uro s kratko verižico, na kateri sta bila dva obeska, je izgubila neka dama na poti po Šelenburgovih ulicah in po Franca Josipa cesti do »Narodnega doma«.

— **Talar odvetnikov.** Justično ministrstvo je izdalo naredbo, da morajo odvetniki nositi talarje pri porotnih sodbah in pred sodnimi dvori v slučajih, katere določijo odvetniške zbornice. Poslej bodo torej sodniki in odvetniki v talarjih.

— **Tekmec prof. Schenka.** Znani, nekoliko fantastični astronom Camille Flammarion se bavi v zadnjem času z istimi študijami kakor prof. dr. L. Schenk, kateri trdi, da je možno določiti spol otroka. Flammarion meni, da barve jako upliva na bodoči spol bitja, v prvi vrsti pa hrana. Svoje poskuse, s katerimi je imel baje mnogo uspeha, je delal Flammarion na — metuljih ter misli, da se vrši pri ljudeh isti proces.

— **Kadet častniški namestnik ciganski vodja.** Nedavno je šel nadporočnik Martin Zöldik ciganom in postal njih vodja. Sedaj pa se je pridružil ciganom tudi kadet častniški namestnik Zsiga Gazsi, ki je služil še pred kratkim v 43. pešpolku in se pociganil docela. Postal je ciganski primas. Oba častnika imata svojo kapelo ciganskih godcev ter igrata po budipeštanskih kavarnah. Seveda sta oba častnika rodom Madjara.

— **Umor in samomor.** V Szege-dinu je živel uradnik Árpád Pap s svojo mlado, lepo ženo, s katero se je pred par leti poročil, v večnem prepiru. Te dni ga je žena radi tega ostavila ter je šla k svojim sorodnikom. Pap pa je šel za svojo soprogo ter je ustrelil najprej njo, potem pa še samega sebe.

— **Strašen čin pijanca.** V Antalfalvi se je napil Madjar Petrak rakije ter se vrnil pozno zvečer domov. Vsled obilnega uživanja rakije se je lotil Petrak delirij. Doma je planil na svojo spečo 19letno ženo in na 9mesečno dete ter je oba zadavil. Ko je videl, da sta mrtva, je legel spat. Zbudil se je šele pozno v jutru in prvi pogled mu je pal na umorjeno soprogo in na dete. Sedaj se mu je zjasnilo v glavi in izpoznal je, kaj je storil v pijanosti. Iz obupa in žalosti se je obesil. Ko so sosede pozneje došli v Petrakovo stanovanje, so našli vso obitelj mrtvo.

— **Strašna nesreča.** Iz Brna javljajo, da se je dogodila na tamošnji električni železnici v ponedeljek pozno zvečer velika nesreča. 24letni potnik, Oto Heller, iz Toplice na Češkem je hotel skočiti na motorni voz, kose je že pomikal naprej. A zdrnilo se mu je in Heller je padel pod kolesa, katera so mu pretrgala telo, da so se pokazala nakrat vsa čreva nesrečnega. Mnogo ljudi se je pri tem pogledu onesvestilo, mej tem tudi neko dekle, katero se je malo prej sprehajalo s Hellerjem. V bolnišnici so ranjenca takoj operirali, a je vendar še isto noč umrl.

— **Sreča v nesreči.** V Schöndorfu sta zgoreli avgusta meseca dve kmetijski posestvi. Lastnika teh posestev sta si hotela sezidati novi hiši; in ko je lomil v soboto neki zidar staro steno zgorele hiše, je našel v steni vzdano veliko vrečo srebrnega denarja, ki tehta 50 kg. Posestnik zgorele hiše, Mitterlehner, se je seveda denarja zelo razveselil, kar je pokazal tudi s tem, da je podaril zidarju, ki je našel zaklad, star novce v vrednosti — dveh kron kot najdenino.

— **Gledališče zgorelo.** Kakor poročajo iz Peterburga, je zgorelo tamkaj 1. septembra ponoči gledališče literarno-artističnega društva. Predstave se še niso začele. Zadnje dni so v gledališču le nekaj popravljali in pripravljali. Kako je nastal požar, še ni znano.

— **Gosenice ustavile vlak.** Iz Carikova poročajo »Carikovskije Vjedomosti«, da so ustavile nedavno gosenice na dveh krajih vlak Nikolajevske železnice. Bilo jih je tako ogromno na tiru, da vlak na noben način ni mogel takoj naprej.

— **Povodnji.** V Ameriki so zopet velike povodnji. Mesto Cleveland (Ohio) je vsled silnega deževja preplavljeno. Na stotine ljudi se je jedva rešilo s čolni. Pokopališče sv. Jožefa je voda tako razjedla, ter izpodkopala zemljo, da je mnogo mrtvecev iz grobov izpodnesla.

— **Zamorci kolesarji.** Iz Salisburyja poročajo, da se samskijski zamorci kolesarji iz rudokopov v svoje kraale. Zamorci, napol goli, so zelo komični na kolesih, ker so oprtani s koški in zavojčki. Seveda si koles ne kupijo, nego jih nakradejo.

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Črnomelj 4. septembra** Pfeifer menda kapitulira. Klerikalci v veliki zadregi iščejo kandidata v Chamu na Bavarskem. Naš kandidat je gospod Šetina.

— **Dunaj 4. septembra.** »Neues Wr. Tagblatt« javlja, da se je cesar napram raznim osebam izrekel: »Jaz želim, da se mej konservativnimi in mej češkimi veleposestniki na Češkem sklene kompromis«.

— **Šibenik 4. septembra.** Tu so se primerile jako velike, proti Lahom naperjene demonstracije. Hrvatje so pri mnogih laških hišah pobili okna.

— **Praga 4. septembra.** Izvrševalni odbor čeških državnih in deželnih poslancev je imel dve konferenci, na katerih se je posvetoval o deželnozborskih volitvah in določil direktive za daljnja pogajanja glede kompromisa z drugimi češkimi strankami.

— **Praga 4. septembra.** »Politik« javlja, da se kompromisna pogajanja v češkem veleposestvu še niso razdrli, nego da se po intervenciji vlade začne pogajanja, ki obetajo uspeh.

— **Brno 4. septembra.** Vsenemški strankarski shod bo 13. oktobra.

— **Budimpešta 4. septembra.** Kossuth je interpeliral vlado radi razmerja mej Avstro-Ogrsko in Rusijo, pa ni mogel svoje interpelacije danes utemeljevati. V debati zastran kvote so opozicijski poslanci ugovarjali, da določi kvoto zopet krona. Millek je zahteval, naj se vrnejo Ogrski vse relikvije, ki se nahajajo na Dunaju.

— **Budimpešta 4. septembra.** Ugron je razglasil, da ne bo več kandidiral, in da se umakne iz javnega življenja.

— **Pariz 4. septembra.** Vlada je turškega poslanika pozvala, naj odpotuje. S tem je pretrgana diplomatska zveza mej Francijo in Turčijo.

— **Berolin 4. septembra.** Kitajsko odposlanstvo je včeraj dospelo sem in bo danes sprejeto v avdienci.

Narodno gospodarstvo. Obrt in trgovina z žebli in železnimi izdelki v Kropi in Kamni Gorici.

Spisal nadučitelj Jos. Korošec.
(Dalje.)

Kar je Pariz za modo kril, to je Kropa za modo kovanih žeblov. Železnikarji znajo kovati le malo vrst žeblov, vsled tega jim primanjkuje dela. Kropar zna vse in se takoj privadi izdelovati različne žeblove. Kamnogoričan je le za bolj »grobo delo«; sicer pa je tako sedaj v modi le »groba roba«. Letošnje leto so že zvršili v Kropi in Kamnigoric 35 vagonov samo velikih kladovcev (Eisenbah-schienen-Nägel) poleg več vagonov različnih manjših in večjih žeblov, Edino tvrdka Jurij Magušar je pretečeni mesec odposlala blizu 20 vagonov raznih vrst žeblov, ker spomladi in jeseni je sezija za žeblove. Vse leto pa ima prometa nad 80 vagonov žeblov, katero delo zvrši približno 200 delavcev. Drugi trgovci pa po 2, 5, 10, 30 itd. Veliko se izdela tudi raznovrstnih verig, lopat, krampov, sekir, vil, klanf itd. V Kropi je izboren ključavničar Fr. Ažman, kateri izdeluje različne decimal-tehtnice, pa tudi velike tehtnice za cele vozove tehtati. Ne smemo podcenjati izdelovalca kovaških mehov, tvrdke M. Zupan in sin, katera ne razpečava svoje dobre robe le v domačih deželah, temveč tudi v inozemstvu.

V Kropi in Kamnigoric kujejo možje žene, dekleta, otroci, še celo šestletno slabotno dekletce je lansko leto nekaj ur na dan kovalo. Iz mojega razreda je lansko leto kovalo 26 učencev, oziroma učenk do 8 ure, a potem so prišli v šolo.

Kovati pričenjajo zjutraj ob 5, 4, 3, celo ob 2. uri. V soboto navadno ob 3. ali celo ob 2. uri. Prenehljaje imajo od 8. do 9. ure in od 1. do 2. ure, ob 4. uri četrte ure. Ob 6. uri popoldne vse neha z delom. Delo je jako naporno. Služi se po različnosti žeblov. Pri nekateri vrsti se več zasluži, pri drugi pa manj. To rodi nevošljivost, a trgovec ne more dajati blaga v zgubo.

Vsak moški kovač zasluži na teden po 3—8 gld., nekateri tudi več, če je boljše blago v delu. Ženske zaslužio po 2—4 gld. Otroci primerno manj. Neredno življenje v soboto, nedeljo in ponedeljek vzame jim skoraj ves zaslužek, vendar vseh ne smem metati v eden koš. Nekaterim vso čast, pošteno skrb za svojo rodovino.

Navedem naj tukaj še imena žeblov.

1.) Drobnina za obutev, čevlje itd.: cvikelni, petanci, navdarjenci na 3, 4, 5 in 6 žlakov, jagri, 1—6 π = 1000 komadov.

2.) Konjaki: engliži, franceziš, nemški fason, ledenjaki, turški konjaki, imenovani kamelarji.

3.) Razne vrste z okroglo glavo: od 6 π do 200 π = 1000 žeblov. (Dalje prih.)

— **Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.** Bilanca za mesec avgust 1901. Aktiva: Gotovina v blagajni 24.444 K 30 h, naloženi denar 590.236 K 79 h, posojila 2.643.158 K 03 h, vrednostne listine 4.000 K, prehodni zneski 645 K 21 h, inventar 917 K 42 h, zaostale obresti od 31. decembra 1900 38.010 K 71 h. Pasiva: Zadružni deleži 23.914 K, hranilne vloge 3.143.637 K 59 h, rezervni sklad 55.930 K 80 h, pokojninski sklad 3.250 K 99 h, predplačane obresti od 31. decembra 1900 9.292 K 39 h. Denarni promet 7.983.708 K 28 h. Upravno premoženje 3.303.812 K 46 h.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod dr. Tomo Horvat v Ptuj blag. podružnice sv. C. i. M. 39 K. — nabrane doneske pri društvnikih. — Gosp. M. Ambrožič v Novi Sušici 10 K, mesto venca umrlemu bratranecu Jos. Deklevi. — Gospica Roža Cimperšek v Sevnici 7 K 57 vin., nabrala o priliki odhodnice g. Jožefa Kodriča z geslom: »Ljubav do doma sveti žar — Ti gori v srcu vsikdar.« — Gospica Tonica Majzeljeva v Belicerkvi 8 K, (daroval nek tržaški rodoljub 1 K, neki drugi rodoljub pa 2 K, prihranjeni pri vožnji). — Brataški češki kolesarji o priliki slovesa od slovenskih kolesarjev v Postojni izročili po zvezi 55 K. — Skupaj 114 K 57 vin. — Živeli!

Avstrijska specialiteta. Na selodcu boleha-
jočim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-
vega Seidlitz-praška“, ki je prekušeno domače
srdavilo in vpliva na selodec krepilno ter pospe-
šilno na prebavljenju in sicer s rastjočim uspehom.
Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju raspodijla
to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr.
dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekar-
nah na deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov pre-
parat, sraznamovan s varnostno znamko in s pod-
pisom. 5 (2-12)

Meteorologično poročilo.

Sept.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura, v C.	Vetrovi	Nebo	Morja v 24 urah
3.	9. zvečer	735.4	14.2	brezvetr.	dež	
4.	7. zjutraj	733.7	12.3	brezvetr.	nevihta	
5.	2. popol.	732.8	13.2	sl. svzhod	dež	130 mm

Srednja večerajšnja temperatura 15.6°, nor-
male: 16.6°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	9855
Skupni državni dolg v srebru	9850
Avstrijska zlata renta	118.95
Avstrijska krona renta 4%	95.55
Ogrska zlata renta 4%	118.55
Ogrska krona renta 4%	92.80
Avstro-ogrski bančni delnice	1649 —
Kreditne delnice	828.50
London vista	239.25
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.05
20 mark	23.41
30 frankov	19.02
Italijanski bankovci	91.15
C. kr. cekini	11.31

Rodbina Jeuniker naznanja
v lastnem in svojih sorodnikov imenu
žalostno vest, da je njena iskreno ljub-
ljena teta, gospa

Marija Bertoncl roj. Jeuniker
vdova po kr. uradniku

danes ob 8. uri zjutraj po kratki, mučni
bolezni, previdena s sv. zakramenti za-
umirajoče, v 84. letu svoje starosti, bla-
ženo v gospodu zaspala.

Telesni ostanki drage ranjke bodo
v četrtek, 5. septembra, ob 6. uri popol-
dne v hiši žalosti, Sv. Petra nasip št. 1,
slovesno blagoslovljeni in na to na pokop-
ališče k sv. Krištofu prenešeni ter v
rodbinsko rakev položeni.

Sv. maša za dušnico brala se boče
v župni cerkvi Marijinega Oznanenja.
Nepozabno ranjko priporočamo po-
božnim molitvam in prijaznemu spominu.

Ljubljana, dne 4. septembra 1901.

(1883) Žalujoča rodbina Jeuniker.

Zahvala.

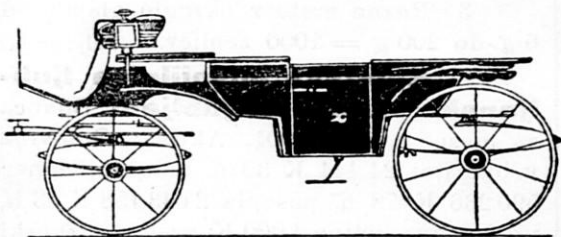
Tem potom nam je dolžnost, da se
zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijate-
ljem in znancem, ki so spremili našega
ljubega sina, oziroma brata, gospoda

Cirila Zajec

k večnemu počitku, ter podarili krasne
vence v slovo, osobito pa se zahvalju-
jemo njegovim stanovskim tovarišem,
to je zvezi hotelskih, gostilničarskih in
kavarnarskih uslužbencev, odsek Ljub-
ljana, za izkazano zadnjo čast ranjcu,
ter za poklonjene trakove in vence.
Srčna hvala vsem!

V Ljubljani, 4. sept. 1901.

(1876) Rodbina Zajec.

Domači izdelki.

Zalogo vsake vrste solidno izdelanih

VOZOV

bodisi

koleselnov ali najmodernejših kočij

priporočam najtopleje. — Cenike pošiljam na zahtevo.

FRANC VISJAN, izdelovalec vozov

Ljubljana, Rimska cesta št. 11.

(1684-5)

Za jesensko dobo

priporočam gospodarjem in kmetovalcem kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko
zalogo potrebnih za stavbe: portland in roman cement, zelezo za vezi, storje,
traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodo-
vode, štedilnike (Sparherde).

Potem poljedelske stroje: slamorezalnice, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane
močne plugje, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe
za žgnojnice, in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.

Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.
Nagrobne križe, vitle kotle, jeklo za svedre, tehnice in uteže, kakor
veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.

Fran Stupica,

trgovina z železnino in špecerijskim blagom.

Ljubljana,

Marija Terezije cesta št. 1, poleg gostilne Figovec.

Ivan Doužan

c. kr. orož. stražmojster

Josipina Matilda rojena Huntarič

Trojane

Krušove pri Pestojini

poročena.

(1890)

Krenovice, dne 4. septembra 1901.

2 dijaka

iz dobre hiše sprejmeta se v sta-
novanje in hrano. (1885-2)

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

Dobro ohranjen

glasovir

(Stutzflügel) (1879-1)

je na prodaj ali pa se dá na posodo.

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

POZOR!

Dalmatinski mošt.

Vsled ugodnega vremena pripeljem
zopet, kakor lansko leto, **dne 5. sep-
tembra eden vagon filtriranega
(precejanega) mošta** na postajo v
Ljubljani. Kdor želi kupiti, naj se zgledi
v hotelu „Lloyd“ št. 17. Cena za
hektoliter 40 kron.

Priporočam se z velespoštovanjem

Crnković

Dalmatinac.

(1877)

Železnato vino

lekarnarja

G. Piccoli v Ljubljani

dvor. založnika Njeg. Svetosti papeže

ma v se 90krat več železa

kakor druga po reklamni nezaslužno sloveča
china-železnata vina, katera čisto
nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno
namizno vino. III. (1368-42)

Vsled tega največje jamstvo za
izdatnost tega vina pri malokrvnih,
nervoznih ali vsled bolezni oslabilih
osebah, kakor tudi še posebno pri ble-
dih, slabotnih in bolehalih otro-
cih. Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Vnanja naročila proti povzetju.

Proti
malokrvnosti

Stanovnina od 1. septembra za
25 odstoikov znižana.

Zdravilišče

KRAPINA-TOPLICE

na Hrvatskem.

Od zagorjanske žel. postaje (Postaja Zabok-Kra-
pina-Toplice) eno uro, od južno-žel. postaje Polčane
4 1/2 ure oddaljeno. (1881-1)

Omnibus pri vsaki postaji.

Odprto do konca oktobra.

Izvrstno opremljeni zdraviliški zavod
in mirno podnebje, izberno sadje itd.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane jnž. kol. **Proga** čez
Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Mari-
jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15.
junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove
vari, Karlove vari, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Am-
stetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m
popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-
kovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano** jnž. kol. **Proga**
iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak
Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna,
Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda,
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m po-
popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m
zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plznja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in**
Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj,
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popo-
ludne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljub-**
ljane drž. kol. v **Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7.
uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6.
uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-**
bljano drž. kol. iz **Kamnika.** Mešani vlaki: Ob
6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob
6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Hišni oskrbnik

oženjen, brez otrok, trezen, sprejme
se takoj. (1875-1)

Naslov v upravnistvu »Slov. Nar.«.

Samostojen mlad mož

slovenskega, nemškega in laškega jezika
v govoru in pisavi zmožen, išče službe
komptoirista, pisarja itd. (1874-1)

Naslov v upravnistvu »Slov. Nar.«.

Računska natakarica

išče službe v boljši gostilni.

Ponudbe pod naslovom: J. K. 136
poste restante Ljubljana. (1878)

Izgubil se je pes

jazbecar, majhen, črn in rumen, sliši
na ime **Taki**. Znamko ima št. 338.

Kdor ga je našel, naj ga odda za
dobro nagrado na **Franc Jožefovi**
cesti št. 11, II. nadstropje. (1882)

Pisarniški pomočnik

bivši večletni samostojni delavec v raznih
notarskih pisarnah, z zemljeknjižnim in
pisarniškim izpitom, išče službe soli-
citorja pri notarju ali odvetniku. Vešč
je tudi italijanščine. Vstopi lahko takoj.

Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«.

(1866-3)

Spreten (1870-2)

trgovski pomočnik

čez 24 let star, sprejme se takoj pri tvrdki

J. Perdan v Ljubljani.

Proda se iz proste roke dvonadstropna hiša

pri kolodvoru južne železnice v okrožju
Ljubljana s 7 sobami, z dvema obokanima
kletima, vrtom, 1 malo njivo, z žgalnico
za žganje in s pristno vodo. V hiši je
čez 40 let gostilna s prodajo žganja in
tobaka. Obširni prostori so pripravljeni za
večjo obrt. — Natančneje pove upravnistvo
»Slov. Naroda.«. (1819-4)

Špecijalna trgovina za kavo Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte

priporoča

kavo Santos dobrega okusa po gl. 1- kilo

„Neilgherry“ aromatično-

krepkega okusa „140“

„Piraldy“ najfinejšega okusa „160“

Poštno poslatve po 5 kil franko.

Vsakovrstno špecerijsko blago v najboljši

kakovosti. (12-163)

Glavna zaloga J. Klauer-jevega „Triglava“.

Otvoritev mestne nižje realke v Idriji.

Vsprejemni izpiti za vstop v I. razred šolskega letá 1901/2 bodo dne 16. sep-
tembra, in se prično ob 8. uri popoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se v spremstvu svojih starišev ali njih na-
mestnikov oglase dne 8. septembra med 8. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj
prineso krstni list in obiskovalno spričevalo. Pristojbine ni nobene plačati kakor je
tudi pouk brezplačen.

Vnanji učenci se k vsprejemnim izpitom lahko oglase tudi pismeno, ako pra-
vočasno pošljejo gori navedeni listini.

V Idriji, dne 14. avgusta 1901.

(1848-3)

Ravnateljstvo mestne nižje realke.

Konkurenčni razpis.

Za zgradbo prizidka k župnišču na Jesenicah na Gorenjskem,
za kateri so proračunjeni skupni stroški na 19.152 K 58 h, se razpisuje

ustna konkurenčna obravnava

na dan 8. septembra t. l. ob 4. uri popoldne.

pri podpisnem načelniku stavbenega odbora.

Načrti ter podrobni proračun leže na vpogled pri podpisnem. — Ponudniki
morajo pred pričetkom obravnave položiti 5%no varščino proračunjene stavbene svote.
Jesenice, dne 30. avgusta 1901.

(1881-3)

Anton Trevn

načelnik stavbenega odbora.